

Далибор Велојић
МОРАВСКА БАНОВИНА
1929–1941

Далибор Велојић
МОРАВСКА БАНОВИНА 1929–1941

Издавач

Институт за српску културу Приштина – Лепосавић

За издавача

Главни и одговорни уредник
Проф. др Драган Танчић

Рецензенти

Др Владан Јовановић, научни саветник
Др Дмитар Тасић, виши научни сарадник
Пуковник др Миљан Милкић, виши научни сарадник

Уредник

Др Ена Мирковић

Лектура и коректура

Др Јелена Војиновић Костић

Прелом и коријума

Миодраг Панић

Дизајн корица

Срђан Ђурђевић

Штампа

ГИД „Pi-press“, Пирот

Тираж

150 примерака

ISBN 978-86-89025-84-2

Далибор Велојић

МОРАВСКА БАНОВИНА

1929–1941

Институт за српску културу Приштина – Лепосавић
2023.

Монографија је настала су у оквиру научноистраживачког рада НИО по Уговору склопљеном са Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије број: 451-03-47/2023-01/200020 од 03.02.2023. године.

Објављивање ове књиге суфинансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	7
УВОД	13
<i>а) У саставу српске државе</i>	15
<i>б) У Краљевини Срба, Хрватиа и Словенаца</i>	31
1. ГЕОГРАФСКИ ПРОСТОР, СТАНОВНИШТВО И КРАЉЕВСКА БАНСКА УПРАВА МОРАВСКЕ БАНОВИНЕ	41
1.1. ПОДЕЛА, ГРАНИЦЕ И СТАНОВНИШТВО	41
1.2. ОРГАНИ УПРАВЕ	49
<i>а) Биографије банова</i>	<i>61</i>
<i>б) Зграда бановине</i>	<i>73</i>
1.3. БУЏЕТ	78
1.4. ВОЈСКА У БАНОВИНИ	90
1.5. ПОЛОЖАЈ ЦРКВЕ У БАНОВИНИ	118
2. ПОЛИТИЧКЕ ПРИЛИКЕ У МОРАВС КОЈ БАНОВИНИ	137
2.1. ПОЛОЖАЈ МОРАВСКЕ БАНОВИНЕ У СВЕТАЛУ ЈУГОСЛОВЕНСКО-БУГАРСКИХ ОДНОСА	137
<i>а) Пийање југословенско-бујарској разјраничења</i>	<i>137</i>
<i>б) Спиритијски положеј Моравске бановине</i>	<i>142</i>
<i>в) Југословенско-бујарски односи</i>	<i>145</i>

2.2.	ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ У БАНОВИНИ	156
	а) У годинама диктатуре	156
	б) Период парламентаризма	160
	в) Активност КПЈ и борба против комуниста на територији Бановине	179
3.	ПРИВРЕДА МОРАВСКЕ БАНОВИНЕ	187
3.1.	ПОЉОПРИВРЕДА	187
3.2.	ИНДУСТРИЈА И РУДАРСТВО	213
3.3.	ТРГОВИНА И ЗАНАТСТВО	230
	а) Трговина	230
	б) Занатство	236
3.4.	САОБРАЋАЈ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И ТУРИЗАМ	245
	а) Саобраћај	245
	б) Грађевинарство	260
	в) Туризам	264
4.	ПРОСВЕТНЕ, КУЛТУРНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ ПРИЛИКЕ У МОРАВСКОЈ БАНОВИНИ	269
4.1.	ПРОСВЕТА	269
	а) Писменост и алфабетски курсеви	269
	б) Основне школе	277
	в) Гимназије, грађанске и учитељске школе	285
4.2.	ПАТРИОТСКЕ И ХУМАНИТАРНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	296
	а) Соколство	296
	б) Јадранска стџа	303
	в) Црвени крст	307
4.3.	СПОРТ	310
4.4.	СВАКОДНЕВИЦА, ПОЗОРИШТЕ И ФИЛМ	332
4.5.	ЗДРАВСТВЕНЕ ПРИЛИКЕ	347
	а) Начин живота и исхрана	347
	б) Оболевање становништва	356
	в) Здравствене установе	366

ЗАКЉУЧАК	373
ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА	379
ИМЕНСКИ РЕГИСТАР	393
ГЕОГРАФСКИ РЕГИСТАР	397
ТЕМАТСКИ РЕГИСТАР	407